

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัย โดยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานกิจการนักเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน กลุ่มประธานกรรมการศึกษา และกลุ่มตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี จำนวน 428 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างประชากร สุ่มจากโรงเรียน 428 โรงเรียน โดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรของ Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan (1970: 608) ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 201 โรงเรียน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแยกกลุ่ม (Cluster Sampling Technique) โดยการเห็นส่วนได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอและกิ่งอำเภอ 201 โรงเรียน ในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างใช้ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน 1 คน ประธานกรรมการศึกษา และตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน 1 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 804 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ สุ่มจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 201 โรงเรียน เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์มาอำเภอและกิ่งอำเภอละร้อยละ 15 ได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการ

สัมภาษณ์ 30 โรงเรียน ในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ใช้ผู้บริหาร
โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน 1 คน ประธานกรรมการศึกษา และตัวแทนผู้ปกครอง
นักเรียน 1 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ทั้งสิ้น 120 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน

2.1.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะ
คำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

2.1.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน
มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

2.1.3 ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการบริหาร
งานกิจการนักเรียน มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการและแบบมาตราส่วนประเมินค่า

2.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

2.2.1 ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

2.2.2 ตอนที่ 2 เป็นคำถามแนวคิดเพิ่มเติมในปัญหา สาเหตุและแนว
ทางแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน

2.3 การศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยนำเอกสารที่เกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน
เช่น คำสั่ง รายงานการประชุม และเอกสารอื่น ๆ มาตรวจสอบรายการตามแบบตรวจสอบรายการ
และบันทึกข้อมูล

2.4 แบบสังเกต ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียนที่
สามารถสังเกตได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างวันที่ 16
กุมภาพันธ์ 2530 ถึงวันที่ 18 มีนาคม 2530 ได้แบบสอบถามคืนมา 764 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ
95.02 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 724 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.04 แบบสัมภาษณ์ได้
สัมภาษณ์กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน กลุ่มประธานกรรมการศึกษา
และกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน กลุ่มละ 30 คน รวมทั้งสิ้น 120 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของกลุ่ม
ตัวอย่างประชากร การศึกษาเอกสารและการสังเกต เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่ม

ตัวอย่าง 30 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ให้สัมภาษณ์ ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน ปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานกิจการนักเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดเพิ่มเติมในปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและการสังเกต วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับระดับของปัญหาในการบริหารงานกิจการนักเรียน วิเคราะห์โดยใช้คะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร และแบบสังเกต มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัยจากแบบสอบถาม

1.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1.1 เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนมากเป็นชายมากกว่าหญิง คือเป็นชายคิดเป็นร้อยละ 69.89

1.1.2 อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 4 กลุ่ม มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.26

1.1.3 วุฒิการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนมากมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.28

1.2 ผลการวิจัยการบริหารงานกิจการนักเรียน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม การดำเนินการ และผู้ดำเนินการ ใน 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า และการประเมินผลงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.2.1 การจัดกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนมากมีความคิดเห็นตรงกัน ดังนี้

กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนนั้น มีการจัดทำคือ การจัดทำเชตบริการ คิดเป็นร้อยละ 88.82 การจัดทำสำมะโนนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 81.63 การเกณฑ์ การรับเด็กเข้าเรียน คิดเป็นร้อยละ 99.59 การประชุมเทศบาลปกครองนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 77.49 การแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดเรียน คิดเป็นร้อยละ 95.17

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียนนั้น มีการจัดทำคือ การบริการสุขภาพนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 99.59 การจัดอาหารกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 88.26 การจัดบริการแนะแนว คิดเป็นร้อยละ 78.46 การบริการนักเรียนขาดแคลน คิดเป็นร้อยละ 96.96 การให้ทุนการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 67.54

กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียนนั้น มีการจัดทำคือ กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 95.58 กิจกรรมสร้างเสริมวินัย คิดเป็นร้อยละ 98.76 กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 68.92 การจัดทัศนศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.25 การจัดกิจกรรมกีฬา คิดเป็นร้อยละ 97.38 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 96.13 การบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน คิดเป็นร้อยละ 99.31 กิจกรรมจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ ไม่มีการจัดทำ คิดเป็นร้อยละ 64.92

กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า นั้น มีการจัดทำคือ การติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว คิดเป็นร้อยละ 54.56 ไม่มีการจัดทำคือ การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า คิดเป็นร้อยละ 95.72 การสรรหาและยกย่องคนดีแก่ประจำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 68.78

การประเมินผลงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีการจัดทำ คิดเป็นร้อยละ 80.66

1.2.2 การดำเนินการ กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนมากมีความคิดเห็นตรงกัน ดังนี้

กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน นั้น การจัดทำเชตบริการ มีการรวบรวมสถิตินักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ล่วงหน้า มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.54 การจัดทำสำมะโนนักเรียน มีการสำรวจจนนักเรียนกลุ่มอายุ 1 - 15 ปี ที่อยู่ในเชตบริการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ

61.33 การเกณฑ์การรับเด็กเข้าเรียน มีการประกาศแจ้งส่งเด็กเข้าเรียนตามขั้นตอนของระเบียบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.23 การปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียน มีการกำหนดเรื่องที่จะชี้แจงผู้ปกครองนักเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.93 การแก้ปัญหาหนักเรียนขาดเรียน มีการติดตามนักเรียนขาดเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.12

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียนนั้น การบริการสุขภาพนักเรียน มีการจัดห้องพยาบาลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.65 การจัดอาหารกลางวัน มีการจัดอาหารกลางวันในรูปแบบต่าง ๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.65 การจัดบริการแนะแนว มีการแนะแนวการศึกษาต่อมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.68 การบริการนักเรียนขาดแคลน มีการจัดหาเครื่องเขียนแบบเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.64 การให้ทุนการศึกษา มีการรับบริจาคทุนการศึกษาจากผู้มีจิตศรัทธามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.67

กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียนนั้น กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย มีการนำหลักประชาธิปไตยมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.20 กิจกรรมสร้างเสริมนิสัย มีการรักษาความสะอาดห้องเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.09 การจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ มีการจัดตั้งชุมนุมกีฬามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.31 กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน มีการชี้แจงครูและนักเรียนให้เข้าใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.70 การจัดทัศนศึกษา มีการนำนักเรียนไปทัศนศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.28 การจัดกิจกรรมมีการแข่งขันกีฬาในกลุ่มโรงเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.06 กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม มีการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนาและวัฒนธรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.08 การนำเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน มีการรักษาความสะอาดห้องเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.37

กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า การติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว มีการติดต่อกับผู้สำเร็จการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.66 การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า ไม่มีการดำเนินการ การสรรหาและยกย่องคนดีคนประจำชุมชน มีการเชิญบุคคลดีคนมาร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.27

การประเมินผลงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนนั้น มีการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.41

1.2.3 ผู้ดำเนินการ กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนมากมีความคิดเห็นตรงกับ คังนี้

กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนนั้น การจัดทำเขตนริการ การจัด ทำสำมะโนนักเรียน การเกณฑ์การรับเด็กเข้าเรียน และการปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.19 34.81 59.81 71.41 ตามลำดับ การแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดเรียน ครูเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.64

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียนนั้น การบริการสุขภาพ นักเรียน การจัดอาหารกลางวัน การจัดบริการแนะแนว และการบริการนักเรียนขาดแคลน ครูเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 78.18 58.84 51.93 และ 64.23 ตามลำดับ การให้ทุนการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.93

กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีชั้นในโรงเรียนนั้น กิจกรรมส่งเสริม ประชาธิปไตย กิจกรรมสร้างเสริมวินัย กิจกรรมจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน การจัดทำต้นศึกษา การจัดกิจกรรมกีฬา กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม และการบำเพ็ญประโยชน์ ต่อโรงเรียนและชุมชน ครูเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.51 74.45 19.89 42.96 37.85 67.27 68.78 และ 75.41 ตามลำดับ

กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า นั้น การ ติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว ครูเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.59 การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า ไม่มีการดำเนินการ การสรรหาและยกย่องคนดีแก่ประจำชุมชน ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.05

การประเมินผลงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.11

1.3 ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานกิจการนักเรียน ได้แก่ ปัญหาในด้านต่าง ๆ และระดับของปัญหา ใน 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีชั้นในโรงเรียน กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า และการประเมินผลงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.3.1 ปัญหาในค่านต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนมาก มีความคิดเห็นตรงกันดังนี้

กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนนั้น การจัดทำเชกบริการ การจัดทำสำมะโนนักเรียน การเกณฑ์การรับเด็กเข้าเรียน การปรุมนิเทศผู้ปกครองนักเรียน และการแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดเรียน มีปัญหาในค่านความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.81 33.15 60.08 65.88 และ 65.61 ตามลำดับ

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียนนั้น การบริการสุขภาพนักเรียน การจัดอาหารกลางวัน การบริการนักเรียนขาดแคลน และการให้ทุนการศึกษา มีปัญหาในค่านงบประมาณที่ใช่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.01 56.49 74.75 และ 79.56 ตามลำดับ การบริการแนะแนว มีปัญหาในค่านความรู้ความสามารถของผู้เกี่ยวข้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.92

กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียนนั้น กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมสร้างเสริมวินัย การจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน มีปัญหาในค่านความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.19 48.20 24.45 36.05 และ 49.72 ตามลำดับ กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน การจัดทัศนศึกษา และการจัดกิจกรรมกีฬา มีปัญหาในค่านงบประมาณที่ใช่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.46 49.72 และ 53.18 ตามลำดับ

กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า นั้น การติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า การสรรหาและยกย่องคนดีเด่นประจำชุมชน มีปัญหาในค่านความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.54 51.38 และ 46.68 ตามลำดับ

การประเมินผลงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีปัญหาในค่านความรู้ความสามารถของผู้เกี่ยวข้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 22.24

1.3.2 ระเบียบของปัญหา กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนมากมีความคิดเห็นตรงกันดังนี้

กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนนั้น การจัดทำเชตบบริการ การจัดทำสำมะโนนักเรียน การเกณฑ์การรับเด็กเข้าเรียน การประมุขนิเทศผู้ปกครองนักเรียน และการแก้ปัญหาที่นักเรียนขาดเรียน มีปัญหาน้อย ($\bar{x} = 1.80$ 1.81 1.42 1.89 และ 2.36 ตามลำดับ.)

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียนนั้น การบริการสุขภาพนักเรียน การจัดอาหารกลางวัน การบริการแนะแนว มีปัญหาน้อย ($\bar{x} = 1.77$ 2.19 และ 1.96 ตามลำดับ) การบริการนักเรียนขาดแคลน และการให้ทุนการศึกษา มีปัญหามาก ($\bar{x} = 2.55$ และ 2.62)

กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียนนั้น กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมเสริมสร้างวินัย กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน การจัดทำต้นศึกษา การจัดกิจกรรมกีฬา กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม และการบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน มีปัญหาน้อย ($\bar{x} = 1.77$ 1.74 2.17 2.34 1.77 1.50 และ 1.37 ตามลำดับ) กิจกรรมจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ มีปัญหามาก ($\bar{x} = 2.57$)

กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า
การติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว และการสรรหาและยกย่องคนดีเด่นประจำชุมชน มีปัญหาน้อย ($\bar{x} = 2.24$ และ 2.42) การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่ามีปัญหามาก ($\bar{x} = 2.80$)
การประเมินผลงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีปัญหาน้อย ($\bar{x} = 1.84$)

2. สรุปผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์

2.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

- 2.1.1 เพศ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนมากเป็นชายมากกว่าหญิง คือเป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 71.67
- 2.1.2 อายุ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่ม มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 36.67
- 2.1.3 วุฒิการศึกษา ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 4 กลุ่ม ส่วนมากมีวุฒิมัธยมศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.83

2.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานกิจการนักเรียน

2.2.1 กิจกรรมการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีปัญหาอยู่ในลำดับมากที่สุดตามความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 4 กลุ่ม เรียงตามลำดับ คือ การบริการนักเรียนขาดแคลน การแก้ปัญหานักเรียนขาดเรียน การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า การให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน และการติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว คิดเป็นร้อยละ 60.83 55.00 47.50 45.00 และ 43.33 ตามลำดับ)

2.2.2 สาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหานั้น

ปัญหาการบริการนักเรียนขาดแคลน มีสาเหตุมาจากผู้ปกครองยากจนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.83 แนวทางแก้ไขปัญหาคือ การขอรับบริจาคมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.83

ปัญหานักเรียนขาดเรียน มีสาเหตุมาจากผู้ปกครองยากจนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 24.17 แนวทางแก้ไขปัญหาคือ พบปะชี้แจงผู้ปกครองมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.67

ปัญหาการจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า มีสาเหตุมาจากขาดความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.00 แนวทางแก้ไขปัญหาคือ จัดหางบประมาณมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.33

ปัญหาการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน มีสาเหตุมาจากขาดงบประมาณมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 17.50 แนวทางแก้ไขปัญหาคือ ขอรับบริจาคมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.17

ปัญหาการติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว มีสาเหตุมาจากนักเรียนที่จบไปแล้วไปทำงานต่างถิ่นมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.33 แนวทางแก้ไขปัญหาคือ ติดตามที่อยู่ปัจจุบันของนักเรียนที่จบไปแล้ว และสร้างความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 16.67

3. สรุปผลการวิจัยจากการศึกษาเอกสาร

ผลการวิจัยจากการศึกษาเอกสาร ได้แก่ คำสั่ง การประชุม และโครงการ ใน 4

กิจกรรมคือ กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีชั้นในโรงเรียน กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า และการประเมินผลงานในร้านค้า ๆ ของโรงเรียน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน มีคำสั่งไว้เป็นลายลักษณ์อักษรมากที่สุดคือ การเกณฑ์การรับเด็กเข้าเรียน คิดเป็นร้อยละ 10.00 มีบันทึกรายงานการประชุมไว้เป็นหลักฐานมากที่สุดคือ การแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดเรียน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีโครงการจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษรมากที่สุดคือ การแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.33

กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน มีคำสั่งไว้เป็นลายลักษณ์อักษรมากที่สุดคือ การจัดอาหารกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 43.33 มีบันทึกรายงานการประชุมไว้เป็นหลักฐานมากที่สุดคือ การจัดอาหารกลางวันและการให้ทุนการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 93.33 รองลงมาคือ การบริการสุขภาพนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 90.00 การบริการนักเรียนขาดแคลน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีการจัดทำโครงการไว้เป็นลายลักษณ์อักษรมากที่สุดคือ การบริการสุขภาพนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาคือ การจัดอาหารกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 53.33

กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีชั้นในโรงเรียน มีคำสั่งไว้เป็นลายลักษณ์อักษรมากที่สุดคือ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 46.67 มีบันทึกรายงานการประชุมไว้เป็นหลักฐานมากที่สุดคือ กิจกรรมกีฬา คิดเป็นร้อยละ 96.67 รองลงมาคือ กิจกรรมสร้างเสริมประชาธิปไตย และกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 93.33 กิจกรรมสร้างเสริมวินัย คิดเป็นร้อยละ 86.67 กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีการจัดทำโครงการไว้เป็นลายลักษณ์อักษรมากที่สุดคือ กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาคือ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตย คิดเป็นร้อยละ 63.33 กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม คิดเป็นร้อยละ 66.67

กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า มีคำสั่งไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีบันทึกรายงานการประชุมไว้เป็นหลักฐาน และมีการจัดทำโครงการไว้เป็นลายลักษณ์อักษรมากที่สุดคือ การติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว คิดเป็นร้อยละ 3.33

การประเมินผลในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ไม่มีคำสั่ง ไม่มีบันทึกรายงานการประชุม และไม่มีการจัดทำโครงการ

4. สรุปผลการวิจัยจากการสังเกต

ผลการวิจัยจากการสังเกต ในกิจกรรม 2 ประเภทคือ กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน และกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีชั้นในโรงเรียน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

4.1 กิจกรรมที่จัดบริการให้นักเรียน

การบริการสุขภาพนักเรียน โรงเรียนมีห้องพยาบาล คิกเป็นร้อยละ 96.67 การจัดห้องพยาบาลมีลักษณะรวมกับห้องอื่น คิกเป็นร้อยละ 70.00 เครื่องมือเครื่องใช้ในการบริการสุขภาพนักเรียนมีเพียงพอ คิกเป็นร้อยละ 96.67

การจัดอาหารกลางวัน โรงเรียนมีโรงอาหาร คิกเป็นร้อยละ 80.00 โรงอาหารมีลักษณะเป็นเอกเทศ คิกเป็นร้อยละ 70.00 เครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดอาหารกลางวันมีเพียงพอ คิกเป็นร้อยละ 90.00

การบริการแนะแนว โรงเรียนไม่มีห้องแนะแนว คิกเป็นร้อยละ 100.00 เครื่องมือเครื่องใช้ในการแนะแนวไม่เพียงพอ คิกเป็นร้อยละ 100.00

4.2 กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีชั้นในโรงเรียน

การจัดสหกรณ์นักเรียน โรงเรียนมีห้องขายสินค้าของสหกรณ์ คิกเป็นร้อยละ 86.67 การจัดห้องขายสินค้าของสหกรณ์นักเรียนมีลักษณะรวมกับห้องอื่น คิกเป็นร้อยละ 70.00 เครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดสหกรณ์นักเรียนมีเพียงพอ คิกเป็นร้อยละ 80.00

การจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ โรงเรียนไม่มีห้องสำหรับชุมนุมต่าง ๆ คิกเป็นร้อยละ 100.00 เครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ ไม่เพียงพอ คิกเป็นร้อยละ 100.00

การจัดกิจกรรมกีฬา โรงเรียนมีสนามกีฬา คิกเป็นร้อยละ 100.00 สนามกีฬาใช้การได้ดี คิกเป็นร้อยละ 80.00 เครื่องมือเครื่องใช้ในการจัดกิจกรรมกีฬามีเพียงพอ คิกเป็นร้อยละ 96.67

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยปรากฏว่ามีประเด็นสำคัญที่จะได้นำมาอภิปราย ดังนี้

การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดลพบุรี

จากการศึกษาวิจัยการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ในกิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่าและการประเมินผลในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน การจัดทำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเอกสารการดำเนินการในรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมและผู้ที่ดำเนินการนั้น ปรากฏว่า

1. กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน สภาพปัจจุบันมีการจัดทำมากทุกกิจกรรมคือ การเกณฑ์การรับเด็กเข้าเรียน การแก้ปัญหาหนักเรียนขาดเรียน การจัดทำเชกบริการ การจัดทำสำมะโนนักเรียนและการปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียน การจัดทำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเอกสาร มีการจัดทำไว้น้อยทั้งในเรื่องของคำสั่ง บันทึก รายงานการประชุมและการจัดทำโครงการ การดำเนินการในรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมมีการดำเนินการมาก ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุดเกือบทุกกิจกรรมยกเว้นการแก้ปัญหาหนักเรียนขาดเรียน ครูเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด
2. กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน สภาพปัจจุบันมีการจัดทำมากทุกกิจกรรมคือ การบริการสุขภาพนักเรียน การบริการนักเรียนขาดแคลน การจัดอาหารกลางวัน การจัดบริการแนะแนวและการให้ทุนการศึกษา การจัดทำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเอกสาร คำสั่ง มีการจัดทำน้อยทุกกิจกรรม บันทึก รายงานการประชุมมีการจัดทำไว้มากคือ การจัดอาหารกลางวัน การให้ทุนการศึกษา การบริการสุขภาพนักเรียนและการบริการนักเรียนขาดแคลน โครงการมีการจัดทำไว้มากคือ การบริการสุขภาพนักเรียนและการจัดอาหารกลางวัน การดำเนินการในรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมมีการดำเนินการไว้มาก ครูเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุดเกือบทุกกิจกรรมยกเว้นการให้ทุนการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด
3. กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน สภาพปัจจุบันมีการจัดทำไว้มากคือ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมสร้างเสริมวินัย การจัดกิจกรรมกีฬา กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมสหกรณ์นักเรียนและการจัดทัศนศึกษา กิจกรรมที่จัดทำ

น้อยคือ กิจกรรมจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ การจัดทำในส่วนที่เกี่ยวกับเอกสาร คำสั่ง มีการจัดทำน้อย บันทึก รายงานการประชุมมีการจัดทำไว้มากคือคือ การจัดกิจกรรมกีฬา กิจกรรมสร้างเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม กิจกรรมสร้างเสริมวินัยและกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน โครงการมีการจัดทำมากคือ กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย และกิจกรรมเสริมสร้างวินัย การดำเนินการในรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมมีการจัดทำไว้มากเกือบทุกกิจกรรมยกเว้นกิจกรรมจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ มีการจัดทำน้อย ครูเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุดในทุกกิจกรรม

4. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า สภาพปัจจุบันมีการจัดทำมาก คือ การติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว กิจกรรมที่จัดทำน้อยคือ การสรรหาและยกย่องคนดีแก่ประจำชุมชน ไม่มีการจัดทำคือ การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า การจัดทำในส่วนที่เกี่ยวกับเอกสาร ได้แก่ คำสั่ง บันทึกรายงานการประชุมและโครงการ มีการจัดทำน้อยคือ การติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว ไม่มีการจัดทำคือ การสรรหาและยกย่องคนดีแก่ประจำชุมชน การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า การดำเนินการในรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมมีการจัดทำน้อยเกือบทุกกิจกรรม ยกเว้นการจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าไม่มีการดำเนินการ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุดในการสรรหาและยกย่องคนดีแก่ประจำชุมชน ครูเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุดในการติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว

การประเมินผล มีการประเมินผลในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ส่วนมากจะประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ประเมินผลมากที่สุด การประเมินผลไม่มีคำสั่งไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ไม่มีบันทึกการประชุมไว้เป็นหลักฐานและไม่มีการจัดทำโครงการไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

เมื่อพิจารณาโดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี สภาพปัจจุบันมีการจัดทำในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นส่วนมาก ซึ่งสอดคล้องกับขอบเขตของงานกิจการนักเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดของสำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ (2528 ข : 22 - 23) แม้ว่าจะมีกิจกรรมที่จัดทำน้อยคือ กิจกรรมจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ การสรรหาและยกย่องคนดีแก่ประจำชุมชน และมีกิจกรรมที่ไม่ได้จัดทำคือ การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า ก็ตาม Charles F. Feber and Gilbert F. Shearon (1970 : 213) มีความเห็นว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนมีขอบเขตกว้างขวางขนาดที่ขึ้นอยู่กับขนาดและระดับของสถานศึกษานั้น ๆ เป็นสำคัญ และสำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ (2528 ข : 36) มีข้อเสนอแนะไว้ว่า ในการจัดกิจกรรมนั้นควรพิจารณาขีดความสามารถของโรงเรียนคว่ำว่าจะจัดได้เพียงใด การทำตามโรงเรียนอื่นนั้นไม่ควรยึดเป็นหลักในการจัดกิจกรรม

นักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดเล็กมากและขนาดเล็ก จึงทำให้มีกิจกรรมที่จัดน้อยคือ กิจกรรมจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ การสรรหาและยกย่องคนดีคนประจำชุมชน และมีกิจกรรมที่ไม่มีการจัดทำคือ การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า

การจัดทำในส่วนที่เกี่ยวกับเอกสาร คำสั่ง มีการจัดทำน้อยในทุกกิจกรรม บันทึกรายงานการประชุมมีการจัดทำมาก 9 กิจกรรมคือ การจัดอาหารกลางวัน การให้ทุนการศึกษา การบริการสุขภาพนักเรียน การบริการนักเรียนขาดแคลน การจัดกิจกรรมกีฬา กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม กิจกรรมสร้างเสริมวินัยและกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน โครงการมี
การจัดทำมาก 6 กิจกรรมคือ การบริการสุขภาพนักเรียน การจัดอาหารกลางวัน กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยและกิจกรรมสร้างเสริมวินัย
โรงเรียนที่มีการจัดโครงการไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือมีบันทึกการประชุมในกิจกรรมต่าง ๆ ไว้เป็นหลักฐานอาจจะทำให้มีการจัดทำคำสั่งในกิจกรรมต่าง ๆ น้อยลงไป

การดำเนินการในรายละเอียดของแต่ละกิจกรรม มีการจัดทำไว้มากเกือบทุกกิจกรรม กิจกรรมใดที่มีการจัดทำน้อยย่อมจะมีการปฏิบัติในรายละเอียดน้อยลงไปด้วย ผู้ดำเนินการในกิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ส่วนมากผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน ส่วนมากครูเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุดฝ่ายละกิจกรรม สำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ (2528 ข : 24) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนไว้ว่า มีบทบาทหน้าที่ในการแบ่งสายงานที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรม และเป็นผู้ร่วมในการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน พิจารณาคัดคนให้เหมาะสมกับงาน ควบคุมดูแลให้บุคลากรทุกฝ่ายปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ ฉะนั้น ผู้ดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนจากผลการวิจัยจึงมีความสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ เพราะผลการวิจัยพบว่า มีหลายกิจกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด ในหลายกิจกรรมครูเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด นอกจากนั้นในบางกิจกรรมผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนในการเป็นผู้ดำเนินการ และมีการดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการหรือคณะทำงานอีกด้วย

การประเมินผล มีการประเมินผลในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ส่วนมากประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการ และผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการมากที่สุด สำนักงานโครงการรับความช่วยเหลือ (2528 ข : 36) กล่าวไว้ว่า "ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการ

ประเมินผลงานกิจการนักเรียน โดยเริ่มตั้งแต่ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและเมื่อสิ้นสุดโครงการ" ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องอยู่มาก เพราะนอกจากผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้ดำเนินการประเมินผลมากที่สุดแล้ว ยังมีครู ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน คณะทำงานหรือคณะกรรมการเป็นผู้ประเมินผลอีกด้วย สำหรับการประเมินผลกิจกรรม ส่วนมากประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการดำเนินการนั้น โรงเรียนควรมีการปรับปรุงโดยให้มีการประเมินผลก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการให้มากขึ้น และควรมีการวางแผนการประเมินผลที่ดี จะทำให้การประเมินผลในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนมีความสมบูรณ์ขึ้น

ปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

จากการศึกษาวิจัยการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ในกิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ระเบียบที่เกี่ยวข้องและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีขึ้นในโรงเรียน และกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า ในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการจัดกิจกรรม ระดับของปัญหา สาเหตุและแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งปรากฏว่า

1. กิจกรรมที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523
ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน มีปัญหาในด้านความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องมากที่สุดทุกกิจกรรม ระดับของปัญหามีปัญหาน้อยทุกกิจกรรม ในการสัมภาษณ์พบว่า การแก้ปัญหานักเรียนขาดเรียนเป็นปัญหามาก มีสาเหตุมาจากผู้ปกครองยากจนมากที่สุด แนวทางแก้ไขปัญหามากที่สุดคือ การพบปะชี้แจงผู้ปกครอง
2. กิจกรรมที่โรงเรียนจัดบริการให้นักเรียน มีปัญหาในด้านความรู้ความสามารถของผู้รับผิดชอบมากที่สุด คือ บริการแนะแนว มีปัญหาในด้านงบประมาณที่ใช้มากที่สุดคือ การให้ทุนการศึกษา การบริการนักเรียนขาดแคลน การจัดอาหารกลางวัน การบริการสุขภาพนักเรียน ระดับของปัญหาส่วนมากมีปัญหาน้อย ยกเว้นการบริการนักเรียนขาดแคลนและการให้ทุนการศึกษา มีปัญหามาก ปัญหาการบริการนักเรียนขาดแคลนมีสาเหตุมาจากผู้ปกครองยากจนมากที่สุด ปัญหาการให้ทุนการศึกษา มีสาเหตุมาจากขาดงบประมาณมากที่สุด แนวทางแก้ไขปัญหามากที่สุดคือ การขอรับบริจาค

3. กิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีชั้นในโรงเรียน มีปัญหาในด้านความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องมากที่สุดคือ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมสร้างเสริมวินัย กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมและกิจกรรมจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ มีปัญหาในด้านงบประมาณที่ใช้มากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมกีฬา การจัดทัศนศึกษาและการจัดกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ระเบียบของปัญหาส่วนมากมีปัญหาน้อย ยกเว้นกิจกรรมจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ มีปัญหามาก จากการสัมภาษณ์ไม่มีกิจกรรมใดมีปัญหา

4. กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับศิษย์เก่า มีปัญหาในด้านความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกกิจกรรม ระเบียบของปัญหา การสรรหาและยกย่องคนดีเด่นประจำชุมชน มีปัญหาน้อย การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าและการติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้วมีปัญหามาก ปัญหาการจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่ามีสาเหตุมาจากขาดงบประมาณมากที่สุด แนวทางแก้ไขปัญหาคือ การขอรับบริจาคมากที่สุด ปัญหาการติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้วมีสาเหตุมาจากนักเรียนที่จบไปแล้วไปทำงานต่างถิ่นมากที่สุด แนวทางแก้ไขปัญหาคือ ติดตามที่อยู่ปัจจุบันของนักเรียนที่จบไปแล้วและสร้างความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องมากที่สุด

เมื่อพิจารณาโดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่า ปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรีนั้น

กิจกรรมที่มีปัญหาในด้านความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องมากที่สุด จำนวน 13 กิจกรรมคือ การปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียน การแก้ปัญหานักเรียนขาดเรียน การเกณฑ์การรับเด็กเข้าเรียน การจัดทำเขตบริการ การจัดทำสำมะโนนักเรียน การบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมสร้างเสริมวินัย กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรม กิจกรรมจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า การติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว การสรรหาและยกย่องคนดีเด่นประจำชุมชน มีปัญหาในด้านงบประมาณที่ใช้มากที่สุด จำนวน 7 กิจกรรมคือ การให้ทุนการศึกษา การบริการนักเรียนขาดแคลน การจัดอาหารกลางวัน การบริการสุขภาพนักเรียน การจัดกิจกรรมกีฬา การจัดทัศนศึกษาและกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน มีปัญหาในด้านความรู้ความสามารถของผู้รับผิดชอบมากที่สุด 1 กิจกรรมคือ การบริการแนะแนว จะเห็นได้ว่า การบริหารงานกิจการนักเรียนมีปัญหาด้านความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องมากที่สุด รองลงมาคือปัญหาในด้านงบประมาณที่ใช้และปัญหาในด้านความรู้ความสามารถของผู้รับผิดชอบ ปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนมีผลการวิจัยที่สอดคล้องกันแก่ การวิจัยของ สุบรรณ-จันทร์คณา (2518 : 169) สมัคร หนูไฟโรจน์ (2518 : 212) จันทราณี สงวนนาม

(2518 : 169) คง โปธิบัณฑิต (2519 : 167) ประเสริฐ ขาววงศ์ (2524 : 34 - 35) พบว่า ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา การวิจัยของ วินัย จันदारวรรณ (2524 : จ-ด) พบว่า ปัญหาในการบริหารงานกิจการนักเรียน คือผู้ปกครองให้ความสนใจและมาร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นน้อย ครู-อาจารย์ไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่ตนไม่ได้รับนิชอบ ซากแคลงงบประมาณ อาคารสถานที่เฉพาะและซากแคลนบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะด้านในค่านิสภาพอนามัยและค่านะแนว ไม่มีทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก

ระดับของปัญหาในกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนมากมีปัญหาน้อย กิจกรรมที่มีปัญหามากจำนวน 6 กิจกรรมคือ การแก้ปัญหาให้นักเรียนขาดเรียน การบริการนักเรียนซากแคลน การให้ทุนการศึกษา กิจกรรมจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าและการติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว จากการติดตามผลของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี (2529 ก : 3-5) ในโครงการ สปจ.เคลื่อนที่ พบปัญหาทั่วไปที่สอดคล้องกับผลการวิจัยคือ มีปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนในเรื่องการขาดเรียน การขาดเครื่องเขียนแบบเรียน ปัญหาเกี่ยวกับผู้ปกครองคือความยากจนของผู้ปกครอง ไม่สนับสนุนให้เรียนหนังสือ ต้องการให้เด็กช่วยทำงานจึงขาดเรียน ผู้ปกครองในบางท้องถิ่นย้ายที่พำนักทำให้ต้องติดตามบิดามารดาไป ไม่ได้เรียนเต็มเวลา

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักในความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ คำนี้ถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่นักเรียนเป็นสำคัญ และควรพิจารณาถึงขีดความสามารถของโรงเรียนคว่าจะจัดได้เพียงใด
2. กิจกรรมการจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าที่ยังไม่มีการจัดทำนั้น ควรสนับสนุนให้มีการจัดทำในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดใหญ่มาก โรงเรียนที่ไม่สามารถจัดตั้งเป็นสมาคมได้ก็อาจจัดตั้งในรูปแบบของชมรมศิษย์เก่า ซึ่งมีวิธีการจัดตั้งหรือข้อกำหนดน้อยกว่าการจัดตั้งสมาคม
3. การบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ในกิจกรรมที่มีการจัดทำน้อยได้แก่ การจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ การสรรหาและยกย่องคนดีคนประจำชุมชน ควรส่งเสริมให้โรงเรียนที่สามารถจัดทำได้ให้มีการจัดทำ เพราะนอกจากจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนโดยตรงแล้วยังเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนด้วย

4. กิจกรรมการศึกษาค้นคว้าที่เรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว มีรายละเอียดของการดำเนินการน้อย โรงเรียนควรดำเนินการจัดทำทะเบียนผู้สำเร็จการศึกษา ทักท้อกับผู้ที่สำเร็จการศึกษาซึ่งสามารถดำเนินการได้หลายวิธี และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้สำเร็จการศึกษามีส่วนร่วมตามโอกาส การดำเนินการดังกล่าวนอกจากจะทำให้กิจกรรมนี้มีบรรลุเป้าหมายแล้ว ยังจะเอื้อประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าได้ด้วย

5. จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ในค้ำเอกสาร คือ คำสั่ง บันทึกการประชุม และโครงการ ปรากฏว่าโดยส่วนรวมแล้วมีน้อย การประเมินผลงานในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ปรากฏในเอกสารดังกล่าวเลย ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญในค้ำเอกสารให้มาก เพื่อให้การดำเนินงานกิจการนักเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีหลักฐานสามารถตรวจสอบและเป็นประโยชน์ต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วย

6. การบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ในกิจกรรมต่าง ๆ มีปัญหาความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องและปัญหาค้ำงานประมาณมากกว่าปัญหาค้ำอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนควรหาทางประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับให้เกิดความร่วมมือร่วมใจอันดี จะสามารถจัดหรือลดปัญหาในค้ำอื่น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบทั้งการบริหารและปัญหา อุปสรรค

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะในกิจกรรมที่สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติมีโครงการส่งเสริมในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นพิเศษ เช่น กิจกรรมการบริการสุขภาพนักเรียน กิจกรรมการจัดอาหารกลางวัน เป็นต้น

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนในกิจกรรมที่สามารถจัดได้ก็เช่น เช่น กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน เป็นต้น